

ΤΟ ΧΡΟΝΙΚΟ ΤΟΥ 1821 ♦

ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΤΗΣ: Ο αγώνας του 1821 ♦ ήταν τραχύς, συνεχής και άνισος. Χρειάστηκε να δοθούν σκληρές μάχες και να χυθεί πολύ αίμα για να φθάσουμε στη νίκη. Οχτώ περίπου χρόνια πάλευαν ασταμάτητα οι Έλληνες εναντίον του φοβερού τυράννου. Ήταν χρόνια γεμάτα από φρικτές θυσίες, ♦ ερημώσεις, στερήσεις, απεριγράπτα μαρτύρια, σφαγές. Αλλά και χρόνια γεμάτα από νίκες, ♦ ένδοξα τρόπαια και κατορθώματα, που προκάλεσαν το θαυμασμό ολόκληρου του κόσμου.

Στις ατέλειωτες και αδυσώπητες αυτές τιτανομαχίες αποκαλύφθηκε όλη η δύναμη ♦ της αδάμαστης ελληνικής ψυχής και το πολεμικό σθένος των ηρώων του '21. Θα παρακολουθήσετε τώρα σε μία ιστορική αναδρομή την αιματόβρεχτη αλλά συνάμα και θριαμβευτική πορεία προς τη μεγάλη νίκη.

- 29 του Μάη 1453. ♦

Ο Μωάμεθ ο Πορθητής παίρνει την Κων/πολη. ♦ Η νέα Ρώμη του Μεγάλου Κων/νου, η «Βασιλίσ των πόλεων», πεθαίνει και μαζί μ' αυτήν η χιλιόχρονη Βυζαντινή ♦ Αυτοκρατορία.

- Ακολουθούν 400 χρόνια σκλαβιάς. ♦ Ήταν χρόνια σφαγών, διωγμών, ερημιάς. ♦ Αλλά και χρόνια αντίστασης, ανελέητου αγώνα ♦ και ελπίδας για εθνική αποκατάσταση.

- Ο Ρήγας Φεραίος ♦ γίνεται με τα τραγούδια του ο κήρυκας του Μεγάλου ξεσηκωμού και με τον ηρωικό του θάνατο, μάρτυρας ♦ της εθνικής Ιδέας.

- Ψηλά στα Κακοβούνια ♦ του Σουλίου, γράφτηκε ο πρόλογος του Εικοσιένα. Χρόνια ολόκληρα, νύχτα και μέρα, οι Σουλιώτες πολεμούν τον Αλή-Πασά. Ο πιο σκληρός και άγριος πόλεμος γίνεται τραγούδι και χορός. Και οι ηρωικές Σουλιώτισσες ♦ προτιμούν τον θάνατο από την ατίμωση. ♦

Ο ηρωικός θάνατος του καλόγερου Σαμουήλ ♦ στο Κούγκι, που κάνει την μπαρουταποθήκη του βωμό θυσίας, αποδεικνύει για μια ακόμη φορά ότι οι Έλληνες προτιμούν το θεληματικό θάνατο απο την ελεεινή σκλαβιά. Σ' αυτην τη θυσία αναφέρεται το ποίημα «Σαμουήλ» που έγραψε ο φλογερός και μεγαλόστομος ποιητής μας Αριστοτέλης Βαλαωρίτης. ♦

(Άπαγγελία ποιήματος)

Σαμουήλ

Καλόγερε, ♦ τι καρτερείς κλεισμένος μες στο Κούγκι;
Πέντε νομάτοι σώμειναν κ' εκείνοι λαβωμένοι.

Έλα να δώσεις τα κλειδιά, πέσε να προσκυνήσεις,
κι αφέντης ο Βελήπασας δεσπότη θα σε κάμει.

Έτσι ψηλά από το βουνό φωνάζει ο Πήλιο Γκούσης.
Κλεισμένος μες στην εκκλησιά βρίσκεται' ο Σαμουήλης,
κι αγέρας παίρνει τη φωνή του Πήλιου του προδότη.

Χωρίς ψαλμούς και θυμιατά, χωρίς φωτοχυσία,
γονατισμένοι σκυθρωποί, μπρος στην ωραία Πύλη,
πέντε Σουλιώτες στέκονται με το κεφάλι κάτου·
βουβοί, δεν ανασαίνουνε και βλέπεις κάπου κάπου
οπού ένα χέρι σκώνεται και κάνει το σταυρό του.
Ακίνητα στο μάρμαρο σέρνονται τα σπαθιά τους,
σπαθιά που τόσο εδούλεψαν για το γλυκό τους Σούλι!

Δεν φαίνετ' ο καλόγερος· μόνος του στ' άγιο Βήμα
προσεύχετο κι ετοίμαζε τη μυστική θυσία.
Σφιχτά, σφιχτά στα χέρια του εβάστα το ποτήρι
και μύρια λόγι' απόκρυφα έλεγε του Θεού του.
Τα μάτια, κατακόκκινα απ' τες πολλές αγρύπνιες,
εκοίταζαν ακίνητα το Σώμα και το Αίμα.
Σιγάτε, βρόντοι τουφεκιών, πάψτε, φωνές πολέμου,
κι ο Σαμουήλ την ύστερη την Κοινωνιά θα πάρει.

Κι εκεί που κοίταζ' ο παπάς τη Σάρκα του Θεού του,
εκύλησ' απ' τα μάτια του στου ποτηριού τα σπλάχνα
σαν τη δροσούλα διάφανο κρυφά κρυφά ένα δάκρυ.

- Θεέ μου και πατέρα μου, θαμμένος εδώ μέσα
εδίψασα. Χωρίς νερό η Θεία Κοινωνιά σου
θα έμεν' ατελείωτη. Δέξου, γλυκέ μου Πλάστη,
αυτό το μαύρο δάκρυ μου, μη το καταφρονέσεις·
αμόλυντο και καθαρό, βγαίν' απ' τα φυλλοκάρδια,
δέξου το, Πλάστη, δέξου το, άλλο νερό δεν έχω.

Ανοίγ' η Πύλη του Ιερού, σκύφτουν τα παλικάρια·
τ' ανδρειωμένα μέτωπα το μάρμαρο χτυπάνε,
και καρτερούν ακίνητα του γέροντα τα λόγια.
Επρόβαλ' ο καλόγερος. Το πρόσωπό του φέγγει
σα χιονισμένη κορυφή στου φεγγαριού τη λάμψη.
Στα λαβωμένα χέρια του βαστούσ' ένα βαρέλι
πώκλειε μέσα θάνατο, φωτιά κι απελπισία.
Εκείνο μόνο τώμεινε, εκείνο μόνο φθάνει.
Εμπρός στην Πύλη του Ιερού μονάχος του το στένει
και τρεις φορές το βλόγησε και τρεις φορές το ευχιάται.
Σαν να 'ταν Άγια Τράπεζα, σαν να 'ταν Αρτοφόρι

απίθωσ' ο καλόγηρος επάνω το ποτήρι,
και σιωπηλός κι ατάραχος άναψε θειαφοκέρι.
Τα γόνατά του εχτύπησαν ορμητικά την πλάκα,
εσήκωσε τα χέρια του, το πρόσωπό του ανάφτει
κι οι πέντε τον εκοίταζαν βουβοί μέσα στα μάτια.

.....
Σταλαματιά, σταλαματιά τα δάκρυά τους πέφτουν
κι η πλάκα που τα δέχεται ραγίζεται και τρίζει.
Παράπονο του έπιασε, όχι θανάτου φόβος,
και κλαίοντας ο Σαμουήλ, εις το 'να του το χέρι
το ιερό Ποτήρι του και στ' άλλο τη λαβίδα,
αρχίνησε την Κοινωνιά του Πλάστη να μοιράζει.

Ο πρώτος εμετάλαβε, μεταλαβαίνει κι άλλος,
την έδωσε στον τρίτονε, κι ο τέταρτος την παίρνει,
και φθάνει ως τον ύστερο και του τήνε προσφέρει.
Κι εκεί που έψαλλ' ο παπάς με τη γλυκιά φωνή του:
«Του Δείπνου σου του Μυστικού
σήμερον, Υιέ Θεού»...

Φωνές ακούγονται, χτυπιές, αλαλαγμός, αντάρα.
Πλακώσανε οι άπιστοι' καλόγερε, τι κάνεις;
Εσήκωσε τα μάτια του ο Σαμουήλ στον κρότο
και στάζ' απ' τη λαβίδα του επάνω στο βαρέλι
μα φλογερή σταλαματιά απ' του Θεού το αίμα...
Αστροπελέκια επέσανε, βροντάει ο κόσμος όλος,
λάμπει στα νεφ' η εκκλησιά, λάμπει το μαύρο Κούγκι.
Τι φοβερή κεροδοσά πώλαβε στη θανή του
το Σούλι το κακότυχο και τι καπνό, λιβάνι!...

- 1814. ♦

Ο Σκουφάς, ο Ξάνθος και ο Τσακάλωφ, ιδρύουν στην Οδησό την Εταιρία των Φιλικών, με σκοπό τον ξεσηκωμό του Γένους.

- 22 Φεβρουαρίου 1821. ♦

Η μεγάλη στιγμή φτάνει. Ο Αλέξανδρος Υψηλάντης περνά τον Προύθο και μπαίνει στη Μολδαβία.

- 7 Μαρτίου 1821. ♦

Ο Παπαφλέσσας ξεσηκώνει το Μοριά και σε λίγο βροντούν τα καριοφίλια της λευτεριάς σ' όλες τις γωνιές της ελληνικής γης.

- 10 Απριλίου 1821. ♦

Απαγχονίζεται ο εθνομάρτυρας Γρηγόριος ο Ε΄.

- 20 Απριλίου 1821. ♦

Ο Αθανάσιος Διάκος στη μάχη της Αλαμάνας ζωντανεύει στη μνήμη μας την αυτοθυσία του Λεωνίδα στις Θερμοπύλες.

- 8 Μαΐου 1821. ♦

Ο Ανδρούτσος στήνει κάστρο λευτεριάς στο Χάνι της Γραβιάς και παίρνει σκληρή εκδίκηση για το φρικτό μαρτύριο του Αθανάσιου Διάκου.

- 7 Ιουνίου 1821. ♦

Περισσότεροι από 200 Ιερολοχίτες στη μάχη του Δραγατσανιού πέφτουν πολεμώντας γενναία στον ιερό της λευτεριάς αγώνα κερδίζοντας με τη θυσία τους το ηθικό βραβείο της αιώνιας μνήμης.

- 23 Σεπτεμβρίου 1821. ♦

Οι Έλληνες μπαίνουν θριαμβευτές στην Τριπολιτσά εφαρμόζοντας το σχέδιο που είχε συλλάβει ο φωτεινός νους του Κολοκοτρώνη.

- 30 Μαρτίου 1822. ♦

Καταστρέφεται η Χίος. Τα χωριά καίγονται και ολόκληρο το νησί γεμίζει από χιλιάδες νεκρούς.

- 6 με 7 Ιουνίου 1822. ♦

Ο Κων/νος Κανάρης πυρπολεί στο λιμάνι της Χίου την τουρκική ναυαρχίδα.

- 26-28 Ιουνίου 1822. ♦

Στα Δερβενάκια ταμπουρώνονται οι Έλληνες ακολουθώντας το σοφό σχέδιο του Κολοκοτρώνη και εξολοθρεύουν το στρατό του Δράμαλη.

- 11 Αυγούστου 1823. ♦

Κοντά στο Καρπενήσι, ο Μάρκος Μπότσαρης με 450 Σουλιώτες αποδεκατίζει τους Τουρκαλβανούς και βρίσκει ένδοξο θάνατο.

- 24 Δεκεμβρίου 1823. ♦

Ο Μπάυρον έρχεται στο Μεσολόγγι για να προσφέρει στον αγώνα τα νιάτα του, τη δόξα, τα πλούτη, τη ζωή του, ζητώντας για αντάλλαγμα την τιμή να πεθάνει για την Ελλάδα.

- 20 Ιουνίου 1824. ♦

Τα Ψαρά ερημώνονται. Μόνο λίγα χορτάρια και βράχια μένουν στην έρημη γη. ♦ Τώρα όμως η δόξα, τριγυρνά ολοένα στο νησί και το γεμίζει με τη θεία παρουσία της.

- 20 Μαΐου 1825. ♦

Ο Παπαφλέσσας ταμπουρώνεται στο Μανιάκι για να φράξει το δρόμο στον εχθρό και βρίσκει ηρωικό θάνατο προκαλώντας το θαυμασμό του Ιμπραήμ, που εκδηλώνεται με τον ασπασμό του νεκρού ήρωα.

- 10 Απριλίου 1826. ♦

Η κορυφαία στιγμή του '21. Η ηρωική έξοδος των υπερασπιστών του Μεσολογγίου που μένουν ελεύθεροι ως το τέλος «εκείθε με τους αδερφούς και εδώθε με το Χάρο».

- 24 Νοεμβρίου 1826. ♦

Στην πιο κρίσιμη στιγμή για τον Αγώνα ο Καραϊσκάκης μέσα στην άγρια χιονοθύελλα με λίγα παλικάρια συντρίβει στην Αράχοβα το στρατό του Μουσταφάμπεη. Η επανάσταση που πήγαινε να σβήσει αρχίζει πάλι να φουντώνει.

- 8 Οκτωβρίου 1827. ♦

Η ναυμαχία του Ναυαρίνου ανοίγει το δρόμο για την απελευθέρωση της Ελλάδας.

- 6 Ιανουαρίου 1828. ♦

Έρχεται ο Ιωάννης Καποδίστριας στην Ελλάδα, για να δημιουργήσει μέσα από τα ερείπια της Επανάστασης το πρώτο ελληνικό κράτος.

ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΤΗΣ: Μια φωτιά μέσα στην παγωνιά ♦ της απολυταρχικής Ευρώπης, μια εκτυφλωτική λάμψη μέσα στην καταχνιά της τουρκικής σκλαβιάς, ήταν ο μεγάλος ξεσηκωμός των Ελλήνων το 1821. Οπλισμένοι με την πνευματική κληρονομιά της Φυλής και την πίστη στον Θεό και τα πεπρωμένα του Έθνους, οι πρόγονοί μας έσπασαν τα δεσμά που τους χάλκευαν επί τετρακόσια χρόνια οι τύραννοι και ζήτησαν να ζήσουν ελεύθεροι. Έχουμε όλοι μας ιερό καθήκον να τιμούμε ♦ τους ήρωες αυτούς. Γιατί ♦ λαοί που ξεχνούν την ιστορία τους και τους προγόνους τους είναι καταδικασμένοι σε αφανισμό.

ΤΕΛΟΣ